

МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

ФОРМУВАННЯ
СУЧАСНОЇ НАУКИ:
МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА

ТОМ 1

М. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, УКРАЇНА

**29 ЖОВТНЯ
2021 РІК**

МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ
НАУКИ: МЕТОДИКА
ТА ПРАКТИКА**

1 ТОМ

м. Кам'янець-Подільський, Україна
29 жовтня 2021 рік

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2021

**УДК 001(08)
Ф 79**

Голова оргкомітету: Коренюк І.О.

Верстка: Зрада С.І.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою «УкрІНТЕІ» в базі даних науково-технічних заходів України та інформаційному бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (Посвідчення №791 від 28.09.2021).

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії CC BY-NC 4.0 International.

Формування сучасної науки: методика та практика: матеріали I Міжнародної студентської наукової конференції (Т. 1), м. Кам'янець-Подільський, 29 жовтня, 2021 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». — Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2021. — 134 с.

ISBN 978-617-7991-90-7
DOI 10.36074/liga-inter-29.10.2021

ISBN 978-617-7991-94-5 (ТОМ 1)

Викладено матеріали учасників I Міжнародної мультидисциплінарної студентської наукової конференції «Формування сучасної науки: методика та практика», яка відбулася 29 жовтня 2021 року у місті Кам'янець-Подільський, Україна.

УДК 001 (08)

© Колектив учасників конференції, 2021
ISBN 978-617-7991-94-5 (ТОМ 1) © ГО «Молодіжна наукова ліга», 2021
ISBN 978-617-7991-90-7 © ГО «Європейська наукова платформа», 2021

Різак Марія Юріївна, здобувач вищої освіти агрономічного факультету
Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

Науковий керівник: Марковська Олена Євгеніївна, д-р. с.-г. наук,
професор, в.о. завідувача, професор кафедри ботаніки та захисту рослин
Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

БАКТЕРІАЛЬНІ ХВОРОБИ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО

Перець солодкий (*Capsicum annuum L.*) – одна із популярних та поширених овочевих культур у світі, плоди якої містять високу кількість вітамінів, корисних мінеральних речовин (солі калію, натрію, кальцію, магнію, залізо та ін.), вуглеводів тощо. Використовується перець у харчовій промисловості у свіжому, смаженому, консервованому вигляді, для виготовлення спеції паприки та органічних барвників [1, 3, 4, 5, 6, 9].

Однією із проблем під час вирощування перцю солодкого є ураження рослин патогенними мікроорганізмами, а саме вірусами, бактеріями та грибами.

В останні роки на планеті відбуваються зміни клімату у напрямку глобального потепління, у тому числі і на території України [8]. Ці процеси призводять до збільшення хвороб сільськогосподарських культур бактеріальної етіології. Найбільш поширеними бактеріальними хворобами перцю є чорна бактеріальна плямистість, бактеріальний рак та бактеріальна гниль [2, 7].

Збудником чорної бактеріальної плямистості є бактерія *Xanthomonas vesicatoria*. Ця хвороба є однією із найбільш небезпечних хвороб перцю у відкритому ґрунті. У першу чергу проявляється на молодих органах рослини. На сім'ядоліних листках, черешках і пагонах формуються точкові водянисті плями чорного кольору округлої або неправильної форми з жовтою облямівкою. У результаті ураження на сіянцях культури опадає листя. Плями на стеблах зливаються і призводять до повної загибелі рослини. На плодах формуються об'ємні чорні крапки з рідкою облямівкою. Плями розростаються, стають схожими на виразки, тканина в області облямівки стає зеленуватою, а під виразками згниває (рис.1).

Рис. 1 Симптоми бактеріозів перцю солодкого
1. бактеріальна плямистість; 2. бактеріальна гниль; 3. бактеріальний рак

Від бактеріального раку (збудник *Clavibacter michiganensis subsp. Michiganensis*) більше потерпають півкові теплиці півдня України. Хвороба проявляється у вигляді плямистостей на листках і плодах та, рідше, системним в'яненням. На плодах спочатку утворюються маленькі круглі плями, які поступово збільшуються. Центр плями має коричневе забарвлення і облямівку білого кольору. Коли плям багато, вони зливаються з наступним в'яненням і подальшою загибеллю рослин.

Бактеріальна гниль є менш шкодо чинною, порівняно із бактеріальним раком. Бактерії уражують розсаду рослин та плоди під час їх транспортування і зберігання. Збудником хвороби є бактерія *Pectobacterium carotovorum subsp. Carotovorum*. Основним симптомом є поява злегка вдавлених водянистих плям, які швидко збільшуються, через що уражена частина перетворюється в водянисту масу та набуває неприємного запаху.

Для запобігання появи та поширення вищенаведених хвороб рекомендовано використання біологічних препаратів (наприклад, ФітоДоктор, Казумін, Мікохелп Біо, Фітоспорин тощо), дотримання агротехнічних заходів вирощування.

Отже, для зменшення втрат від ураження бактеріальними хворобами та отримання врожаю перцю солодкого високої якості за нестабільних погодних умов та різких змін клімату, особливу увагу аграріям слід приділити сучасним системам захисту рослин, науково обґрунтованим технологіям, використанню стійких сортів і гібридів.

Список використаних джерел:

1. Баклажани, перець солодкий. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://rostok-ua.com/baklagan_sol.
2. Бактеріальні хвороби перцю і томата [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://vladam-seeds.com.ua/ua/agronomiya/bakterialnie-bolezni>.
3. Барабаш О.Ю., Тараненко Л.К., Сич З.Д. Біологічні основи овочівництва: навчальний посібник. К.: Арістей, 2006. 344 с.
4. Выращивание перца. Советы от Рийк Цваан. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rijkszwaan.com.ua/.../RZ+peppers+-+10.02.12.pdf>
5. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 2. Відкритий ґрунт: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2008. 312 с.
6. Мельник А., Галчинська В., Мельник Л. Перець сладкий – акумулятор вітамінів. Овощеводство. 2006. №8. С. 24-27.
7. Чурсіна М. Болезни сладкого и острого перца – описание, фото и лечение [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://semena.cc/blog/bolezni-ovoshhnyh-kultur/bolezni-sladkogo-i-ostrogo-percza-i-ih-lechenie/>.
8. Markovska O., Dudchenko V., Grechishkina T., Stetsenko I. Prevalence and harmfulness of winter wheat brown leaf rust (*Puccinia recondita* Rob. ex desm. f. sp. tritici) in the Southern Steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2020, 10(6), 69-74, doi: 10.15421/2020_260.
9. Різак М. Ю. Розвиток технологій вирощування екологічних барвників / М. Ю. Різак, С. О. Лавренко. // Біла Церква. – 2021. – С. 192–196.